

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล เสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม วิธีการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม

สมมุติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคล และแบบกลุ่มแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 167 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนบ้านท่ามะกา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเลือกมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน (Multi-stage sampling) จำนวน 96 คน ตามลำดับชั้นตอนดังนี้

2.1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหรือพวก (Stratified random sampling) จากประชากรทั้งหมด โดยใช้คะแนนสอบภาคปลายปีการศึกษา 2528 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง คะแนนตั้งแต่ 80 ขึ้นไป จำนวน 48 คน กลุ่มปานกลาง คะแนน

ตั้งแต่ 70-79 จำนวน 51 คน และกลุ่มอ่อน คะแนนตั้งแต่ 69 ลงมาจำนวน 68 คน

2.2 จากกลุ่มเก่ง ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่สมัครใจและมีความสามารถในการอธิบายได้จำนวน 36 คน และจากกลุ่มอ่อน ผู้วิจัยเลือกแบบจับคู่ จากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนสูงสุด ได้จำนวน 60 คน

2.3 จากกลุ่มเก่งจำนวน 36 คน ผู้วิจัยจับคู่คะแนน แยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 30 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 6 คน เรียกว่า นักเรียนผู้สอน (Tutors) และจากกลุ่มอ่อนจำนวน 60 คน ผู้วิจัยจับคู่คะแนนแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 30 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 30 คน เรียกว่านักเรียนผู้เรียน (Tutees)

การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มทดลอง สรุปได้ดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ประกอบด้วย นักเรียนผู้สอนจำนวน 30 คน นักเรียนผู้เรียนจำนวน 30 คน เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคล ในอัตราส่วนนักเรียนผู้สอนต่อนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:1

กลุ่มทดลองที่ 2 ประกอบด้วย นักเรียนผู้สอนจำนวน 6 คน นักเรียนผู้เรียนจำนวน 30 คน เรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบกลุ่มในอัตราส่วนนักเรียนผู้สอนต่อนักเรียนผู้เรียนเท่ากับ 1:5

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แผนการสอน เป็นแผนการสอนที่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงตามกิจกรรมที่ได้เสนอแนะไว้ในหนังสือคู่มือครู English Is Fun Book Three ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 เพื่อใช้เป็นแผนการสอนของครูทั้งหมด 20 แผน แผนละ 3 คาบ หรือ 1 ชั่วโมง เป็นแผนการสอนที่ได้ผ่านการตรวจพิจารณาภาษาให้เหมาะสมจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัย

3.2 แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เป็นแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ภาษาอังกฤษ บทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเช่นเดียวกับแผนการสอน แบบสอบแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ภาคปฏิบัติ ทดสอบทักษะการอ่าน การพูด

ตอนที่ 2 ภาคความรู้ ประกอบด้วย 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 ทักษะสัมพันธ์

ฉบับที่ 2 ความรู้ทางภาษา

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ในเวลาเย็นหลังเลิกเรียนทุกวัน ตั้งแต่ 15.30-16.30 น. เป็นเวลา 10 สัปดาห์

ก่อนดำเนินการสอนตามแผนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) นักประจุ่มนักเรียนผู้สอนทั้ง 2 กลุ่มทดลอง ในตอนเย็นหลังเลิกเรียน ใช้เวลาในการประชุม 30 นาที เพื่อชี้แจง และให้คำแนะนำ เกี่ยวกับหน้าที่ บทบาท ของนักเรียนผู้สอนในขณะที่ทำการสอน

2) นักประจุ่มนักเรียนผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มทดลอง ในตอนเย็นหลังเลิกเรียน ใช้เวลาในการประชุม 30 นาที เพื่อชี้แจง และให้คำแนะนำ เกี่ยวกับหน้าที่ บทบาท ของนักเรียนผู้เรียนในขณะที่นักเรียนผู้สอนดำเนินการ

3) ผู้วิจัยทดลองสอนก่อนการสอนจริงกลุ่มทดลองละ 1 ชั่วโมง เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนทั้งนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนเพื่อให้ได้มีโอกาสฝึกทั้ง 2 กลุ่ม รวมทั้ง คำตอบ คำถาม และให้คำแนะนำนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนอีกครั้ง

ขณะดำเนินการสอนผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น

2) ในขณะที่อยู่ในช่วงของนักเรียนผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการ ผู้วิจัยเดินตรวจดู เพื่อให้คำแนะนำ และคอยซักถามไปตามกลุ่มต่าง ๆ

หลังจากการที่ผู้วิจัยสอนตามแผนที่เตรียมไว้ 20 แผนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1) นำแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนให้นักเรียนสอบ โดยใช้เวลาในการสอบ รวมทั้งสิ้น 5 ชั่วโมง

2) ตรวจแบบสอบผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษทั้ง 2 ฉบับ บันทึกคะแนน นำคะแนน มาวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม ซึ่งเนื้อหาที่นำมาทดลองมีขอบเขตเฉพาะบทเรียนที่ 7 และบทเรียนที่ 8 ในการอภิปรายผลครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายออกเป็น 2 ตอนคือ การอภิปรายผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผลจากการสังเกตของผู้วิจัยเอง

การอภิปรายผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าวิธีการให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคลให้ผลไม่แตกต่างจากวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบกลุ่ม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การที่นักเรียนผู้สอนเป็นผู้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง ให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้เรียนเพียงคนเดียว ทำให้การดูแล เอาใจใส่ และให้ความช่วยเหลือทั่วถึง จากความใกล้ชิดกัน ทำให้เข้าใจสภาพปัญหาของนักเรียนผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สามารถแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านการเรียนของนักเรียนผู้เรียนได้ตรงจุด สอดคล้องกับคำกล่าวของ วัลภา สิงห์ธรรม (วัลภา สิงห์ธรรม ให้สัมภาษณ์ อ้างอิงถึง ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ 2522:5) ที่กล่าวว่า นักเรียนอยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ทำให้สามารถเข้าใจกันง่าย ทุกคนเข้าใจ และนักเรียนผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรงจากนักเรียนผู้สอน เพราะเมื่อเกิดความสงสัยก็สามารถถามและได้รับคำตอบในทันที ทำให้นักเรียนผู้เรียนจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น นอกจากนี้การฝึกแบบรายบุคคลยังส่งเสริมในเรื่องการประหยัดเวลา เมื่อกำหนดเวลาให้ ทั้งนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนจึงช่วยกันฝึกกิจกรรมได้หลาย ๆ ครั้ง เป็นการทบทวนร่วมกัน ทำให้มีความรู้แน่นขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญสุข ภู่อระกูล (2528:41) ที่พบว่า การให้นักเรียนฝึกกิจกรรมร่วมกันแบบหนึ่งต่อหนึ่งทำให้เกิดความรู้

และความเข้าใจดี และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น เมื่อนักเรียนผู้เรียนเกิดปัญหานักเรียนผู้สอนช่วยแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้ทันที ผู้เรียนจึงเกิดความสนใจ และมีความพยายามที่จะฝึกกิจกรรมมากขึ้น เมื่อนักเรียนผู้เรียนพบว่านักเรียนผู้สอนมีความสนใจ เอาใจใส่ตนเอง ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนผู้สอน เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคลเลอร์ (Keller 1968:89) ที่พบว่า นอกจากประโยชน์ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ในด้านการเรียนแล้ว ยังมีผลในด้านทัศนคติในทางบวกต่อวิชาที่เรียนด้วย

2. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏว่า การสอนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบกลุ่ม ให้ผลไม่แตกต่างจากวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคลนั้น อาจเป็นเพราะว่า การจัดนักเรียนเรียนเป็นกลุ่ม เป็นความพยายามที่จะช่วยนักเรียนให้สามารถเรียนได้ทันกัน นักเรียนได้พัฒนาความสามารถจากกลุ่ม และช่วยตัวเองให้มีสัมฤทธิ์ผลอยู่ในเกณฑ์ที่พึงปรารถนา และจากการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้รับการฝึกอย่างใกล้ชิด และรู้ตัวในความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นง่ายและทันที เป็นการขจัดในเรื่องความเบื่อหน่ายจากการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ในชั้นลง กลุ่มนักเรียนผู้สอนให้ความสนใจเป็นอย่างดีแก่นักเรียนผู้เรียน เอาใจปัญหาของนักเรียนผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจ รู้สึกเป็นอิสระ และกล้าที่จะซักถามปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ จากเพื่อนนักเรียนที่เป็นผู้สอน โดยไม่ต้องเกรงว่าจะเป็นที่ตลกขบขันของเพื่อนคนอื่น ๆ เนื่องจากนักเรียนภายในกลุ่มมีปัญหาย่างเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ในบางปัญหาเพื่อนภายในกลุ่มอาจไม่กล้าซักถาม แต่อีกคนที่อยู่ในกลุ่มซึ่งเป็นคนกล้ากว่า ซักถามปัญหานั้นกับเพื่อนนักเรียนผู้สอน ทำให้นักเรียนผู้เรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้รับคำตอบไปด้วย และในขณะที่ผู้สอนฝึกกิจกรรมให้กับผู้เรียนคนที่ 1 นักเรียนผู้เรียนคนอื่นที่ยังไม่ได้ฝึกก็สนใจฟัง แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะ หาวิธีฝึกที่ทำให้บรรลุผล จึงไม่เสียเวลาในการฝึก การจัดนักเรียนเรียนและฝึกพร้อมกันนี้ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นภายในกลุ่ม ทั้งนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนมีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน มีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งเกิดความเห็นอกเห็นใจกัน เกิดเป็นความสามัคคีในกลุ่ม รักกลุ่ม พยายามทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในการฝึกกิจกรรม การแข่งขันกันระหว่างกลุ่มช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอแก้ว โภคสุภัทร์ (2525:55) และ ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ (2522:33) นอกจากนี้การสอนโดยการแบ่งกลุ่มในอัตราส่วน 1:5 นี้ ถือว่าเป็นกลุ่มที่พอดี ไม่ใหญ่เกินไปนัก (Otto 1979:338-340) เป็นขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการเรียนการสอน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และการ

แสดงความคิดเห็น และการอภิปรายตกลงร่วมกัน การเรียนเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกพอเหมาะจะช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเรียนและฝึกเป็นกลุ่มเป็นลักษณะของการสื่อสารที่ดี ภายในกลุ่มจะมีทั้งนักเรียนที่กล้าแสดงออกและไม่กล้าแสดงออก คนที่หนึ่งไม่กล้าพูดเพราะกลัวผิด แต่คนที่สองไม่กลัวผิด ในช่วงที่นักเรียนคนที่สองกำลังพูดได้ตอบกับนักเรียนผู้สอน ทำให้นักเรียนคนที่หนึ่งได้เตรียมตัว และได้เห็นตัวอย่างที่สามารถที่จะพูดได้ในที่สุด เป็นการฝึกความกล้าแสดงออก และฝึกทักษะในการสื่อสารของนักเรียนผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอ็ม เอ เอ เซลานี (M.A.A. Celani 1979:197-199) ที่พบว่าการสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอน ช่วยพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารและช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

จากงานวิจัยที่สนับสนุนการสอนเป็นกลุ่มว่าให้ผลดีในหลายด้านหลายประการแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นผลส่งเสริมให้การฝึกแบบกลุ่มให้ผลได้เท่าเทียมกับการฝึกแบบรายบุคคล คือ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสื่อความหมาย ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษาอย่างเต็มที่ ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่ม และป้องกันให้แต่ละกลุ่มทำ (กรมวิชาการ 2526: คำชี้แจง) จากข้อความดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของวิชาที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม นอกจากนี้กระบวนการกลุ่มอาจเป็นวิธีการหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบกลุ่มก็เท่าเทียมกับวิธีการฝึกแบบรายบุคคล ซึ่งเป็นคำกล่าวของ ออคโต รู๊ด และ สปิเกล (Otto, Rude and Spiegel 1979:351) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนเป็นกลุ่มย่อมมีส่วนช่วยให้ผลการเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัทมา เทพอักรพงศ์ (2517:35) ที่ศึกษาเรื่อง การสอนอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการกลุ่ม และผลการทดลองพบว่า การสอนโดยกระบวนการกลุ่มให้ผลสัมฤทธิ์ได้เท่าเทียมกับวิธีการสอนแบบปกติ แต่ผลได้ที่ดีมาคือ ทักษะที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และความสามัคคีในหมู่คณะ และการฝึกการทำงานร่วมกัน

ผลจากการสังเกตของผู้วิจัย

1. บรรยากาศในการเรียนการสอน ในการจัดกลุ่มผู้เรียนและผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 นั้น เนื่องจากนักเรียนผู้เรียนไม่สามารถจะเลือกเรียนกับผู้สอนที่เป็นเพื่อนสนิทของตนได้ทั้งหมด เนื่องจากเพื่อนที่สนิทอาจจะอยู่ต่างกลุ่มทดลองกัน ดังนั้นนักเรียนบางคนจึงต้องเรียนกับเพื่อนที่ตนไม่ค่อยสนิทนัก การเรียนการสอนในช่วงแรก ๆ จึงมีบรรยากาศไม่ค่อยเป็นกันเอง แต่เมื่อการเรียนการสอนผ่านไปได้สักระยะหนึ่ง บรรยากาศดังกล่าวก็ดีขึ้น

นักเรียนผู้สอนสามารถเรียนและฝึกกิจกรรมกันได้อย่างคุ้นเคย กล้าซักกล้าถามซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญสุข ภูตระกูล (2528:43) ที่พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนที่เรียนโดยให้เพื่อนช่วยสอนดำเนินไปอย่างดี เพราะนักเรียนรู้สึกเป็นกันเอง หมดความกังวลใจ และมีการปะทะสัมพันธ์ (Interaction) กันอย่างดีระหว่างนักเรียนในกลุ่ม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลอเรน แพลงค์ เบอริลิน (Lorraine Plank Berlin 1979:638-A) ที่พบว่า การสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนทำให้เกิดการปะทะสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ เอ็ม เอ เอ เซลานี (M.A.A. Celani 1979:197-199) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การสอนโดยให้เพื่อนช่วยสอนทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการสื่อสารดีขึ้น ทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนดำเนินไปด้วยดี จากงานวิจัยของ สิวาไซลัม (Sivasailam 1973:10) ยังพบอีกว่า ผลที่เกิดขึ้นในทางบวกของการเรียนโดยวิธีให้เพื่อนช่วยสอนต่อนักเรียนผู้ได้รับการสอนการฝึกจากเพื่อนเห็นได้อย่างเด่นชัด ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนผู้เรียนได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากนักเรียนผู้สอน และเนื่องจากนักเรียนทั้งสองฝ่ายใช้ภาษาพูดในระคับเดียวกัน จึงก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นนักเรียนผู้สอนก็เข้าใจปัญหาของนักเรียนผู้เรียน ทั้งสองฝ่ายจึงรู้สึกเป็นอิสระในการซักถามและสำรวจปัญหาต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาของการฝึกกิจกรรมในการเรียน โดยไม่ต้องเกรงว่าจะเป็นที่ตกขมขื่นของใคร ทั้งนี้เพราะสัมพันธ์ภาพของนักเรียนทั้งสองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่มีการฝึกร่วมกันนั่นเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบอีกว่า การเรียนของกลุ่มเพื่อนทั้ง 2 กลุ่มทดลองจะเต็มไปด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง ผู้เรียนมีอิสระที่จะพูดซักถาม และแสดงออกอย่างเสรี ประกอบกับผู้เรียนหลายคนเวลาซักถาม จึงค่อนข้างจะมีเสียงดัง ห้องเรียนจึงไม่ค่อยจะเป็นระเบียบมากนัก สิ่งที่ผู้วิจัยพบอีกประการหนึ่งคือ ในการจัดกลุ่มหรือจัดคู่ของนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนที่ต่างเพศกันอาจเป็นปัญหาในคอนแรก ๆ กล่าวคือ ในกลุ่มทดลองที่ 1 จะมีคู่ที่นักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนที่ต่างเพศอยู่ 3 คู่ และในกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มย่อยที่ 2 มีนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอนที่ต่างเพศกัน ผู้วิจัยสังเกตในคอนช่วงแรกของการทดลอง นักเรียนดังกล่าวขาดความเป็นกันเองในการเรียนการสอน แต่เมื่อการเรียนผ่านไปได้ระยะหนึ่งทั้งสองฝ่ายเริ่มที่จะมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น รู้สึกคุ้นเคยกันมากขึ้นและสามารถที่จะเรียนและฝึกกิจกรรมได้ดีเท่ากับเพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ข้อสังเกตนี้ตรงกับงานวิจัยของ ทรงสถิต กิตติคุณวัจนะ (2522:35) และ สุกัน เทียนทอง (2527:79) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนในคอนแรก ๆ ไม่สนิทสนมกันมากนัก โดยเฉพาะในกลุ่มที่ผู้เรียนและผู้สอนเป็นเพศ

ต่างกัน หรือในกลุ่มที่ผู้สอนเป็นหญิง และผู้เรียนเป็นชาย ผู้เรียนจะขาดความมั่นใจ และขาดความเชื่อถือในผู้สอน แต่เมื่อนักเรียนผู้สอนได้แสดงความสามารถให้ผู้เรียนได้ประจักษ์โดยการฝึกกิจกรรมที่ครูกำหนดได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ และเกิดความรู้สึกที่ดี ข้อสังเกตนี้ตรงกับงานวิจัยของ แฮสเกต (Haskett quoted in Allen 1976:369) ที่พบว่า การใช้เพศต่างกันสอนกัน จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติต่อเพศตรงกันข้ามในด้านที่ดีขึ้นภายหลังจากที่นักเรียนได้มีโอกาสพบปะกันในบรรยากาศทางวิชาการในช่วงระยะหนึ่ง

2. ความรับผิดชอบของผู้สอน ในการเรียนการสอนนั้น กลุ่มที่นักเรียนผู้สอนมีความรับผิดชอบสูง มีความกระตือรือร้น และตั้งใจสอน นักเรียนที่เป็นผู้เรียนในกลุ่มนั้นก็จะมี ความรับผิดชอบสูง มีความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียนสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย เพชรช่วย (2527:65) และ สุกัน เทียนทอง (2527:79) ที่พบว่า ผู้สอนได้ให้ความสนใจต่อผู้เรียนมากเป็นพิเศษ แม้กระทั่งเวลาทำแบบฝึกหัด ผู้สอนจะคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ถ้าผู้เรียนตอบผิดจะแนะนำ อธิบายเพิ่มเติมจนกระทั่งผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่นใจที่มีเพื่อนคอยแนะนำ คอยช่วยเหลือ ยกย่องชมเชยเมื่อตนตอบถูก ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อแก้ว โทคสุพัทธ์ (2525:55) ที่พบว่า นักเรียนผู้สอนส่วนใหญ่มีความสนใจ และตั้งใจที่จะสอนมาก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และทำให้ผลการเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นกว่าเดิม ในกลุ่มที่นักเรียนผู้สอนมีความรับผิดชอบไม่มากนัก ซึ่งมีอยู่น้อยทั้ง 2 กลุ่มทดลอง พบในระยะเริ่มแรกของการทดลอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนใช้เวลาในตอนเย็นหลังเลิกเรียน นักเรียนบางคนมีภาระทางบ้านทำให้ขาดความกระตือรือร้น ขาดความสนใจที่จะเรียน คิดว่าเป็นการเรียนพิเศษ ผู้วิจัยได้แก้ปัญหานี้โดยร่วมมือกับครูประจำวิชาชี้แจงกับนักเรียน และออกหนังสือถึงผู้ปกครองขออนุญาตให้นักเรียนได้เรียนในวันและเวลาดังกล่าว ซึ่งก็ได้รับความสนใจและสนับสนุนเป็นอย่างดี นักเรียนหมดความกังวล การเรียนการสอนก็ดำเนินการไปได้เรียบร้อย

3. บทบาทของผู้วิจัย ในระหว่างการเรียนการสอนในช่วงของการฝึกกิจกรรมโดยนักเรียนผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการ ผู้วิจัยได้จับบันทึกพฤติกรรมในการฝึกของนักเรียนผู้เรียนและนักเรียนผู้สอน ได้พบปัญหาบางประการ เป็นต้นว่า ผู้เรียนและผู้สอนบางคนไม่สนใจปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนช่วยทำงานให้ผู้เรียน หรือยอมให้ผู้เรียนลอกงาน ผู้สอนสอนผู้เรียนด้วยเสียงดังเกินไป

และบางครั้งก็ใช้คำไม่สุภาพ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้เหล่านั้นไปประชุมกับนักเรียนผู้สอนเป็นครั้งคราว หลังจากจบชั่วโมงสอนแล้วครั้งละประมาณ 10-20 นาที เพื่อถามถึงปัญหาของผู้สอน เคื่อนถึง ข้อบกพร่องที่พบ และให้ทุกคนอภิปรายเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่พบ ผลปรากฏว่าบรรยากาศในการ เรียนร่วมกันของผู้สอนและผู้เรียนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนไม่แตกต่างไปจากนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบรายบุคคล ดังนั้นในห้องเรียน ภาษาที่มักเรียนมากเกินไปนั้น ครูสามารถจะแก้ไข้ปัญหาได้โดย จัดนักเรียนเก่งที่มีความสามารถ และมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงช่วยเป็นผู้สอน ผู้ฝึกกิจกรรมให้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ต่ำได้ ในกรณีที่นักเรียนเก่งมีน้อย ครูสามารถจะจัดกลุ่มให้นักเรียนเก่งคนเดียวดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนอ่อนได้ 5 คน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนร่วมกัน เป็นกลุ่มและสนับสนุนหลักการ สอนเพื่อการสื่อความหมายอีกด้วย

1.2 การเลือกนักเรียนผู้สอนนั้น นอกจากจะพิจารณาถึงด้านสติปัญญาแล้วควร พิจารณาถึงความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนด้วย

1.3 ในขณะที่การเรียนการสอนอยู่ในช่วงของนักเรียนผู้สอน เป็นผู้ดำเนินการ นั้น ครูควรจะให้ความสนใจกับกิจกรรมการฝึกของนักเรียน คอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำใน ด้านเนื้อหา และเปิดโอกาสให้ซักถามในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาและต้องการให้ครูช่วยแก้ไข้ปัญหาให้ แต่ครูไม่ควรที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวโดยตรง เพราะจะทำให้ นักเรียน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรู้สึกไม่ เป็นอิสระ

1.4 สิ่งที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้ค้นพบในการทดลองครั้งนี้อีกประการหนึ่งคือ สิ่งที่เป็น แรงกระตุ้นและเป็นแรงผลักดันให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกจากเพื่อน แบบกลุ่มสูงเท่าเทียมกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบราย บุคคล คือ การให้การเสริมแรง (Reinforcement) ในการทดลองกลุ่มนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการ การเสริมแรงเข้ามาใช้ โดยการพยายามสร้างกิจกรรมที่เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เช่นการชมเชย เมื่อ นักเรียนทำสิ่งที่ถูกต้อง การเสริมแรงด้วยคะแนน (Taken Economy) เมื่อแต่ละกลุ่มปฏิบัติ กิจกรรมได้ถูกต้องและรวดเร็ว หรือแม้แต่การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Informative Feedback)

เมื่อนักเรียนฝึกหัดกิจกรรมได้ถูกต้อง จะได้รับการชมเชย และเมื่อปฏิบัติกิจกรรมผิด จะได้รับการเสนอแนะวิธีแก้ไขจากนักเรียนผู้ฝึกและจากผู้วิจัยเอง ในการเสริมแรงนี้ ผู้วิจัยไม่ใช้มากจนเกินความจำเป็น โดยจะเสริมแรงเป็นส่วนรวมรายกลุ่ม เน้นการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม สมาชิกทุกคนในกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบ ในการพิจารณาให้คะแนนในแต่ละครั้ง จะดูจากผลจากการกระทำของนักเรียนทั้งกลุ่ม (Kaxdin 1977:60-62 อ้างอิงถึง ปราณี สถาปิตานนท์ 2528:13) ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นคือ แต่ละกลุ่มจะพยายามทำดีที่สุด เพื่อแข่งขันซึ่งกันและกัน กลุ่มที่ได้ดีกว่าจะได้รับการเสริมแรงมากกว่าเป็นการฝึกบุคคลให้ตอบสนองต่อกลุ่ม และฝึกการรับผิดชอบต่อผู้อื่น เพราะในชีวิตประจำวันมีพฤติกรรมจำนวนมากที่เป็นมาตรฐานของกลุ่ม เป็นสิ่งที่น่าจะรับผิดชอบร่วมกัน และฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ถึงผลของการกระทำตนที่มีผลต่อกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนา กิ่งจงเจริญสุข (2526:) ที่พบว่า การเสริมแรงให้ผลที่ดีต่อการเรียนการสอน และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในชั้นเรียนได้

การเสริมแรงและการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบกลุ่มสูงเท่าเทียมกับแบบรายบุคคล ถึงแม้ว่าในการฝึกแบบกลุ่ม นักเรียนผู้สอน 1 คน จะต้องดูแลให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนผู้เรียน จำนวน 5 คน แต่ถ้าครูผู้สอนได้นำเอาหลักการของการเสริมแรง และหลักของกิจกรรมกลุ่มเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมงสอนแล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนในชั้นที่มีมากเกินไป และแก้ไขปัญหาเรื่องนักเรียนเก่งในชั้นมีน้อย ไม่สามารถดูแลนักเรียนอ่อนแบบรายบุคคลได้ เมื่อครูผู้สอนต้องการใช้การสอนโดยวิธีเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการนำเอาวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มนี้ไปใช้กับกลุ่มวิชาที่เป็นทักษะวิชาอื่น ๆ ในระดับประถมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น